

تدریس در سایه آزمون سراسری

برای طرح مسائل محتوایی و سؤال‌های فکری دانش‌آموزان و آموزش عمیق محتوای کتاب درسی می‌گردد و تدریس را از هدف اصلی خود دور می‌کند.

راه‌حل این مشکل کدام است؟ چگونه می‌توان این آسیب را از بین برد تا به تبع آن دغدغه اصلی دبیر در کلاس تعمیق تفکر دینی دانش‌آموزان و پاسخ‌گویی به مسائل جدیدی باشد که هر روز در جامعه طرح می‌شود و در شبکه‌های اینترنتی به آن‌ها دامن می‌زنند؟

اگر هدف اصلی از درس تعلیمات دینی و قرآن در مدارس، ایجاد بینش صحیح نسبت به معارف دینی و تقویت ایمان به آن معارف و جاری شدن این ایمان در صحنه زندگی است، از کدام راه می‌توان به این هدف رسید؟ ما در اینجا چند گزینه پیش رو را طرح می‌کنیم و از شما دبیران می‌خواهیم در این باره اظهار نظر کنید تا جمع‌بندی این نظرات در اختیار مراجع ذی‌ربط قرار بگیرد و بهترین تصمیم گرفته شود:

الف) در آزمون سراسری از بخش پیام آیات و مباحث پیچیده سؤال داده نشود و آزمونی معتدل و به نسبت آسان برگزار شود. زیرا این روش هم سبب خواندن کتاب درسی می‌شود و هم به دلزدگی و تنفر دانش‌آموزان از درس دینی نمی‌انجامد.

ب) درس دینی و قرآن در آزمون سراسری باشد، اما نمره آن به صورت حدنصاب محاسبه شود. به این صورت که مثلاً هر دانش‌آموزی که توانایی کسب چهل درصد نمره در درس دینی را داشته باشد حق انتخاب رشته را به‌دست آورد. این روش سبب می‌شود که امکان رسیدن

از آغاز سال تحصیلی تا ماه‌های سوم و چهارم از سال تحصیلی، معمولاً سرگروه‌های آموزشی و بسیاری از دبیران با گروه دینی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف و نیز با این جانب تماس‌های مکرری دارند و پیرامون مسائل مربوط به کتاب درسی نظرات خود را طرح می‌کنند و به مشورت می‌پردازند.

اصل این اقدام و ارتباط، بسیار مطلوب است و نشانه فعال بودن دبیران و شور و نشاط علمی میان آن‌ها و کسب اطلاعات درباره مسائل جدید است. البته وقتی به محتوای این ارتباطها نظر می‌کنیم، می‌بینیم که بیشتر آن‌ها نکته‌ها و مسائل مربوط به کنکور است و دبیران محترم می‌خواهند نظر مؤلفان را در آن موارد بدانند تا از سردرگمی دانش‌آموزان جلوگیری کنند.

آن‌ان می‌بینند که در کتاب‌های تست، که قبل از شروع سال تحصیلی چاپ و منتشر شده‌اند، به سؤال‌های مشابه پاسخ‌های متفاوت داده‌اند. همچنین آن‌ان تجربه کرده‌اند که نظر طراحان سؤال‌های آزمون سراسری در برخی موارد با نظر ذکر شده در کتاب درسی یا در راهنمای معلم یکسان نبوده است.

این وضعیت گویای آن است که بخش قابل ملاحظه‌ای از تدریس دبیران در سایه آزمون سراسری انجام می‌گیرد و دغدغه‌های دبیران در وهله اول معطوف به مسائل کنکور است. البته دبیران ناگزیر به چنین وضعی هستند و آن‌ها حق دارند کاری کنند که دانش‌آموزان آن‌ان در کنکور کمتر دچار اشتباه شوند و نمره‌ای را که در خور آن‌انند، دریافت نمایند. اما چنین وضعیتی، سبب از دست رفتن فرصت‌ها

به حد نصاب برای بیشتر دانش‌آموزان فراهم شود، آزمون دینی حساسیت خود را از دست بدهد و سختی شرایط فعلی برطرف گردد.

ج) درس دینی و قرآن از آزمون سراسری حذف شود ولی آزمون نهایی سال‌های دوم و سوم و چهارم به جای آن قرار داده شود. این روش سبب می‌شود که دانش‌آموزان خود را فقط برای یک آزمون تشریحی آماده کنند و از کتاب‌های تست نیز بی‌نیاز خواهند شد. این روش در راستای حذف کنکور است و می‌تواند مرحله اول آن با حذف کنکور درس دینی آغاز شود و سپس به سایر درس‌ها تعمیم یابد.

د) درس دینی در آزمون سراسری باشد و آزمون آن هم مانند سایر دروس برگزار شود، اما به این صورت که هدف طراحان سؤال، سخت کردن آزمون این درس نباشد و مواردی را که مؤلفین کتاب درسی و دفتر برنامه‌ریزی در نحوه آموزش این درس بر آن‌ها تأکید کرده‌اند، کاملاً مراعات شود؛ یعنی آزمونی باشد که جنبه آسان‌گیری آن بر سخت‌گیری‌اش ترجیح داده شود.

ممکن است این ایراد مطرح شود که اگر درسی در آزمون سراسری آسان تلقی شود و اکثر دانش‌آموزان بتوانند از آن نمره بالایی بگیرند، آن درس حساسیت خود را در بالا بردن رتبه دانش‌آموزان از دست می‌دهد و دیگر برای خواندن این درس جدیت چندانی به خرج نخواهند داد. پاسخ به این ایراد آن است که چنین حالتی برای درس دینی مطلوب است و سبب می‌شود که دانش‌آموزان در این درس نیازی به کلاس کنکور و گرفتن کتاب‌های متعدد تست نداشته باشند و درس حالت جذاب‌تری پیدا نماید.

در این حالت، این درس هم جزء آزمون سراسری است و هم سبب می‌شود که نیازی به موشکافی‌های زیاد روی جمله‌های کتاب نباشد و دانش‌آموزان در طول سال تحصیلی فرصت بیشتری به دست آورند تا سؤال‌های خود را با دبیر مطرح کنند و جواب لازم را بگیرند.

این پنج گزینه به نظر این جانب رسید که در اینجا مطرح شد. شاید شما عزیزان گزینه‌های بهتری داشته باشید. خواهشمند است هم درباره این گزینه‌ها اظهار نظر کنید و هم گزینه پیشنهادی خود را ارائه فرمائید.